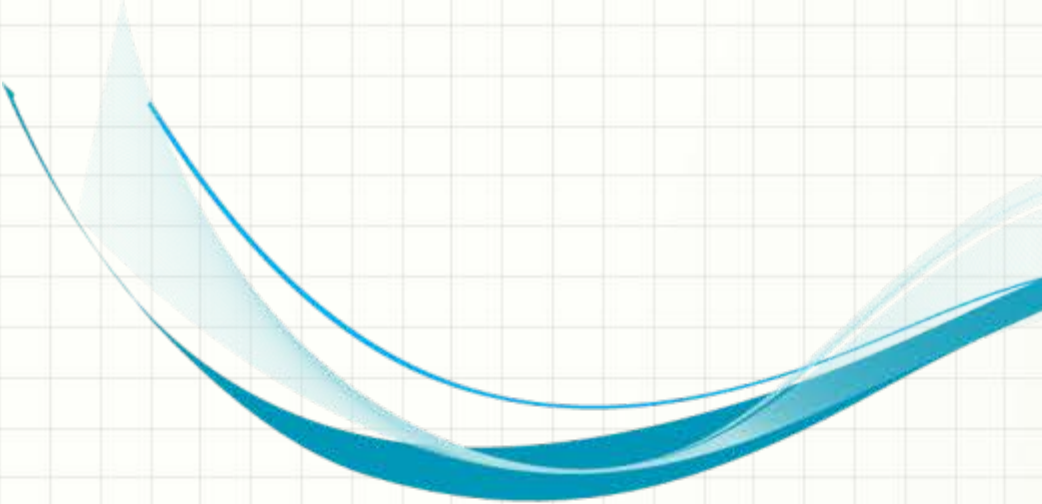

HABERCİLİĞİN TEMEL KAVRAMLARI

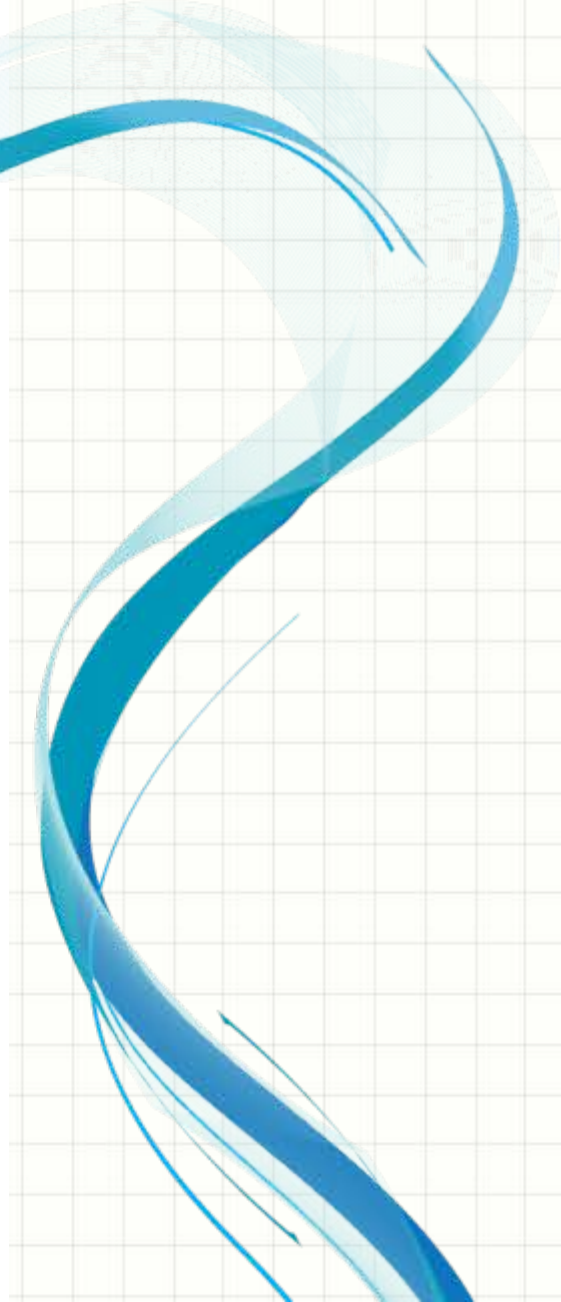
HABER KAVRAMI

- Haber, insanoğlunun yakın ve uzak çevresiyle iletişimde ilgisini çeken olayları öğrendiği bir olgudur, bir yazı biçimidir, bir ifade şeklidir. Bu bağlamda haberin bir iletişim olgusu olarak açıklanması gereği bulunmaktadır.
- Haber, kişileri bilgilendiren, haberdar eden, eğlendiren, sevindiren ya da üzen bilgilerdir.
- Haber, bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, iletişim ve yayın organlarıyla verilen bilgidir.

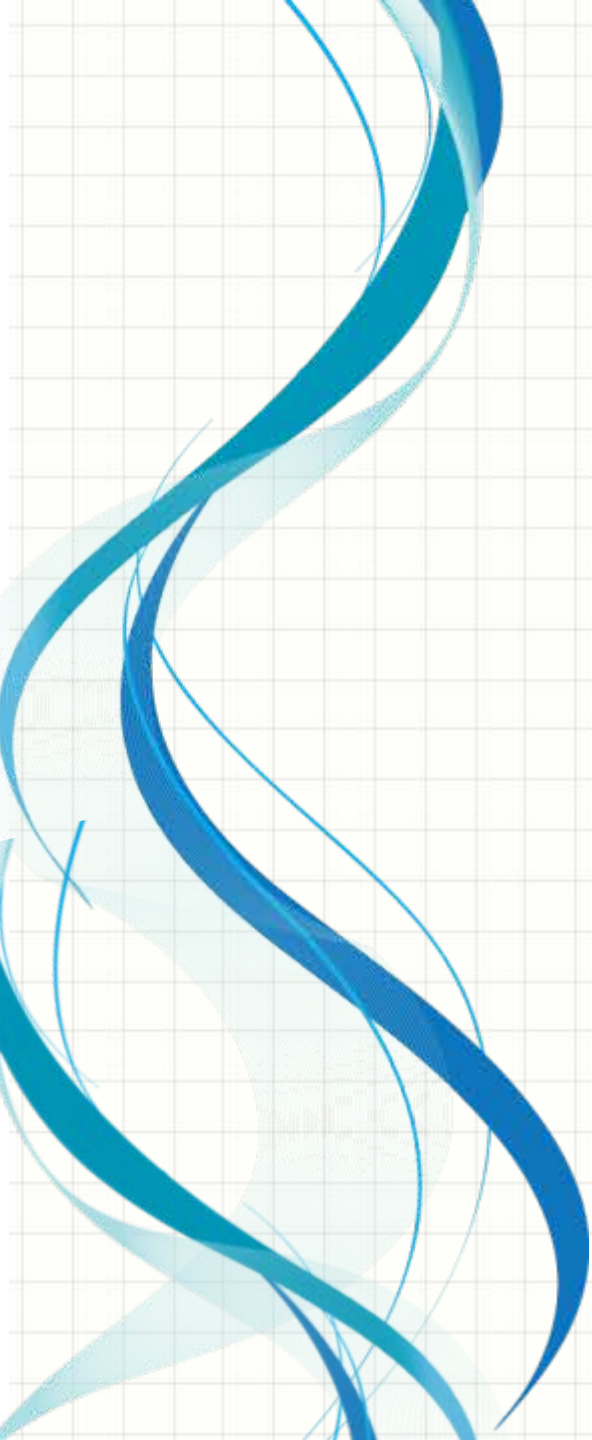
Haber, insanların genelini ilgilendiren, belirli bir zamanda olan, bir fikri, olay ya da sorunu aktaran yazıdır. Başka bir tanımlamayla haber, belli bir zamanda ve yerde gelişen olayları, merak giderecek düzeyde ayrıntılı ve anlaşılabilir bir dille aktaran yazılardır.

Haber gerçek olmalıdır. Başka bir deyişle, ilk kez duyduğumuz dedikodular veya söylentiler, doğruluğu ispatlanan kadar habere dönüştürülemez.

Haberin Temel Özellikleri

- Haber günceldir. Haber, yeni olmuş veya tekrar oluşan olaylar hakkındadır.
- Haber sistematik değildir. Haber ayrı olay ve oluşumlarla ilgilenir. Haber gösterdiği dünya, sadece ilişkisiz oluşumlardan ibarettir ki, yorumlamak haberin başlıca görevi değildir.

- Haber dayanıksızdır. Haber, sadece olayın kendisi geçerli olduğu sürece vardır, geçerliliğini kaybedince haber değerini yitirir.
- Haber olarak bildirilen olaylar, gerçek önemlerinden daha önemli olarak garip veya en azından beklenmeyen türden olmalıdır.
- Haber, olay meydana gelmeden verilebilir.

Haber Başlığı

Genel olarak ister manşet, ister sürmanşet ya da normal haber başlığı olsun, tüm başlıklarda dikkat edilmesi gereken temel unsurlar şöyle sıralanabilir:

- Başlıklar haberi okutmak için okuyucuyu isteklendirmelidir,
- Okuyucunun ilgi ve dikkatini çekmelidir,
- Haber unsurlarını içermelidir,
- Kısa ve anlaşılır olmalıdır.

- Haber metni ile çelişmemelidir,
- Haberin özünden uzaklaşmamalıdır,
- Abartılı olmamalıdır,
- Çoklu okumaya ya da yanlış anlaşılmaya yol açmamalıdır,
- İmalı anlamlar içermemelidir,
- Boş sözlerden kaçınılmalıdır,
- Habere yorum getirmemelidir.

5N1K

Bir haberi oluřturan temel unsurlar “5N1K” formülünde ifadesini bulan ve haber ögeleri olarak da bilinen altı soru řu řekildedir:

1

- **Ne?** Ne oldu, olay nedir?

2

- **Kim?** Olayın kahramanları ya da söz söyleyen kim ya da kimler?

3

- **Nerede?** Olay nerede gerçekleřti?

5N1K

Bir haberi oluřturan temel unsurlar “5N1K” formülünde ifadesini bulan ve haber ögeleri olarak da bilinen altı soru řu řekildedir:

4

- **Ne zaman?** Olay ne zaman oldu?

5

- **Neden?** Olayın nedenleri neler?

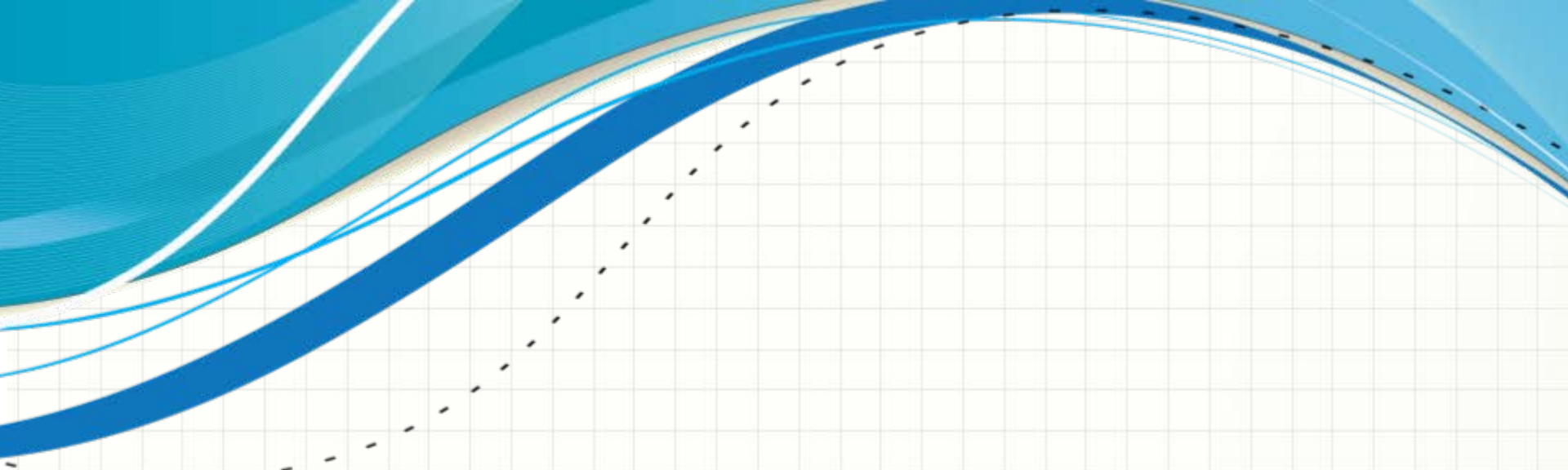
6

- **Nasıl?** Olay nasıl gerçekleşti?

Haber Metni

- Haber metinleri genelden başlar özele doğru gider. Genel giriş flaş olan cümledir ki ilgiyi hemen çekmeye başlasın ve haberin devamına izleyiciyi bağlasın. İlk cümleler ilgi çekmiyorsa izleyici hemen kanalı değiştirecektir.
- Televizyon haberlerinde anlaşılır olması için konuşma diliyle yazılması yerinde olacaktır. Teknik terimler halkın anlayacağı bir dille sadeleştirilmelidir. Habercilikte kısa cümleler çok önemlidir. Bunun yanında sade görüntüler gerekir.
- Haber metnindeki cümle oldukça uzun ve edebiyat yeteneğinizi de göstermek için üst perdeden yazmışsanız ortalama izleyici kısa haber süresi içinde bunları anlayamaz.

Haber metinlerinde zamanı çok değiştirmeyin, zamanlar arasında gezmeyin. Bir cümlede di'li geçmiş zaman, diğerinde miş'li geçmiş zaman ifadeler bulunmasın. Halkın da anlayabileceği kısa ve basit cümleler yerinde olacaktır.

Haber metninin yazımında toplam süreyi hesap etmek için 2 kelime bir saniye olarak hesaplanır.

Haber metni ile görüntü mutlaka uyum içerisinde olmalıdır. Metinde geçen bir olayın görüntüde karşılığı olmalı, görüntüsü olan bir olay önemliyse mutlaka haber metni içinde yer verilmelidir. Haber kısa film gibidir. En kısa haliyle en çok izlenilebilirlik oranını yakalamaktır.

Kaynakça

Aslan, K. (2002), **Haberin Yol Haritası**. İstanbul: Anahtar Kitaplar

Başkut, Cevat Fehmi (1967), **Gazetecilik Dersleri**, (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsü Yayınları No: 8)

Bülbül, A. R (2001), **Haberin Anatomisi ve Temel Yaklaşımlar**, (Ankara: Nobel Yayın)

Ertuğ, H.R. (1970), **Basın ve Yayın Hareketleri Tarihi**, (İstanbul: İ.Ü. İktisat Fakültesi.)

Girgin, A. (1998), **Haber Yazma Teknikleri**, (İstanbul: İnkılâp Kitabevi)

Girgin, A. (2000). **Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etikği**, (İstanbul: İnkılâp Kitabevi)

Gürcan Halil İbrahim ve diğ.,(2012), **Haberciliğin Temel Kavramları**, (Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayını)

Hough, G.A. (1984), **News Writing**, Third Edition, Boston: Houghton Mifflin Company.

Pape, Susan (2005), **Newspaper Journalism: A Practical Introduction**, (London: Sage Publication)

TDK Sözlük (2000). (Ankara: Türk Dil Kurumu).

Tokgöz, O. (2000), **Temel Gazetecilik**, (Ankara: İmge Kitabevi).

Yüksel, E. ve Gürcan, H. (2005), **Haber Toplama ve Yazma**, (Konya: Tablet Yayınevi)

Yüksel, E. (2010), **Medya ve Habercilik**, Konya: Çizgi.

<https://www.facebook.com/ProfesyonelMedya>
<https://twitter.com/medyaakademi>